

Reasumując, sądownictwo małych miast Prus Królewskich opierało się na tożsamych wzorach stosowanych w dużych gminach, a wynikających z prawa chełmińskiego. Podstawową rolę pełniła Rada i Ława Miejska, przy czym tak jak w Gdańsku czy Toruniu tworzone organy przejmujące niektóre ich kompetencje (Sąd Opiekuńczy, Weta), których funkcjonowanie dostosowywano do warunków lokalnych. Istotnym problemem było natomiast wykształcenie rajców i ławników. W małych gminach grupa absolwentów szkół wyższych oraz półwyższych na stanowiskach wiążących się z orzekaniem była o wiele mniejsza aniżeli w wielkich miastach. Nie miało to jednak istotnego wpływu na jakość sądownictwa z uwagi na wykształcony model kariery urzędniczej. Rozpoczynający się w Ławie bądź III Ordynku dopuszczał kandydatów do funkcji sądowych dopiero po wielu latach praktyki, co powodowało, że braki teoretyczne uzupełniano doświadczeniem praktycznym opartym na pracy zawodowej.

**Piotr Kitowski**

**JUDICATURE IN THE SMALL TOWNS OF ROYAL PRUSSIA  
IN THE SECOND HALF OF XVII CENTURY AND IN XVIII CENTURY  
(POMERIAN VOIVODESHIP). FROM THE RESEARCH ON URBAN  
LEGAL SYSTEM IN EARLY MODERN EAST AND CENTRAL EUROPE**

The issues of justice in the so-called small towns of Royal Prussia, as opposed to large municipalities such as Gdańsk and Toruń, has not enjoyed historians' interest so far.

The article tries to fill this gap by answering basic questions about the types of judicial authorities and their competences, but also the education and the experience of judges, their practical knowledge of law and, finally, the „quality” of Themis in the context of a small towns of Prussia. It represents a contribution to broader research on the functioning of minor urban centers in the early modern period in East and Central Europe.